

La porta d'entrada

El trestellador

ni en d'altres conques visitades. Quina feina i quina quantitat de pedra per elevar el cul de la bassa fins atènyer el nivell de la sèquia! A més a més, calia aconseguir un nivell satisfactori d'impermeabilització.

Pel que fa a la sèquia, després de la bassa segueix encimbellada damunt d'una paret força ben feta i visible en un tram prou llarg. A la fi es perd, esborrada per l'eixamplament del poble.

El cup

Malgrat tot, el conjunt de sèquia, bassa i molí és impressionant i recomanable a qualsevol visitant de Catí.

La sèquia esmentada agafava l'aigua de la Font Vella i la del barranquet que porta el mateix nom sense cap assut que calgui esmentar. Gaudia, doncs d'un bon cabdal hídic que no trigaria gaire a emplenar la esquistada bassa del molí.

Ben a prop del barranquet de la Font Vella hi havia, a darreries, un molí de foc, que res té a veure amb el molí hidràulic que ens ocupa. Ho esmento perquè, cercant informació sobre el molí Galià, molts vells me n'han parlat.

Per visitar el molí em va acompanyar Arsenio Sales, jove catinenc, coneixedor de l'indret, enamorat i entès en fòssils, dels quals en té una magnífica

col·lecció, que amablement va tenir la gentilesa d'ensenyar-me, la qual cosa li agraeixo de debò.

Ningú de les persones consultades sap res de quan va deixar de moldre, ni qui fou l'últim moliner, ni tampoc han sentit parlar-ne a llurs avantpassats. Però, pel que fa a la seva construcció i el seu nom "molí Galià", tot i que no hi han dades precises, llegint "Historia Breve y Documentada de la Real Villa de Catí" de Juan Puig, se'n fa com una mena de llum en la foscor del passat:

El carrer de Sant Roc abans se'n deia carrer d'En Galià, personatge important que va viure en 1415 en una casa d'aquest carrer i li va donar el nom. Aquesta casa, l'any que es va publicar l'esmentada història, 1951, era de José Sanjuan. Seria aquest Galià qui va construir el molí?.

Podria ésser, puix l'any 1530 es basteix un molí de sang en la casa de la Vila perquè el molí de vent (1370) i el molí Galià (1392) no eren suficients per abastar les necessitats del poble de Catí, car eren anys de molta sequera. Aquest molí de sang era més se-

gur, tot i que era més costós i menys eficaç. D'altra banda no calia anar als molins forasters i creien que així evitarien el contagi de la pesta.

Tenim notícies que el molí de sang seguia molent l'any 1578, se suposa que s'aprofitava sobretot en temps de sequera.

Com podem observar aquesta part de la història abans esmentada, ens parla del molí de sang, però indirectament ens serveix per datar el molí Galià (1392).

El cognom Galià també s'hi troba l'any 1451. En dit any es construeix la primera Capella de la Passió. Pedro Crespo, canter de Santander aveïnata a Catí i Pedro Galià, canter catinenc, atorguen carta de pagament de dita obra. Catí sempre ha estat vila de picapedrers i canter. Fins i tot, durant els segles XVI i XVII n'arribaren de francesos, que s'hi quedaren a treballar. Els catinencs sempre han apreciat llurs treballs. Açò ens ho fa palès les llindes i llindars de les seves portes (val la pena fer un tomb per la vila). Per tant no es mancava de primera matèria ni d'artistes per fer l'arc gòtic i la resta de pedres emprades en la construcció del molí.

B.Barberà

L'arc gòtic